

VERSLAG VAN DE WATERWILDTELLING OP DE PLASSEN
IN MIDDEN- EN ZUIDOOST BRABANT

9 september 1978.

Hier ligt dan weer het eerste verslag voor je van de eerste plassentelling van het telseizoen '78/'79, die zoals hieronder duidelijk zal blijken, qua waargenomen soorten, zeer geslaagd genoemd mag worden. Ook wat betreft de getelde aantallen van min of meer gewone soorten is deze telling weer zeer geslaagd.

Dankzij het "ontdekken" van een teller in Bortel kon de telling met een klein traject worden uitgebreid; dit traject bestaat uit het gedeelte van De Dommel tussen Bortel en St. Michielsgestel alsmede enkele kleine plasjes. Helaas zijn de gegevens van dit traject nog niet ontvangen, zodat we deze nog even tegoed zullen moeten houden. Ook zit er een kleine uitbreiding in traject 2 (Den Bosch e.o.) en wel een gedeelte van het afwateringskanaal Den Bosch-Drongelen waarvan het gedeelte Den Bosch-Cromvoirt wordt geteld. Van traject 15 tenslotte (Budel-Dorplein) zal in het vervolg ook de Loozerheide worden geteld wat vorig jaar niet is gebeurd.

De trajecten 4 en 5 werden niet op zaterdag maar op zondag geteld; traject 12 werd op zaterdag én zondag geteld, terwijl de trajecten 11 en 16 op vrijdag 8 september werden geteld. Aangezien er geen verandering in de weerssituatie ontstond zal de invloed van deze spreiding op de telling zeer gering zijn geweest.

Inleiding:

Hoewel het weer begin september veelal zomers aandoet was dit op de teldag(en) niet het geval; dit neemt echter niet weg dat het redelijk weer was om te tellen. Op zaterdag was het aanvankelijk zwaar bewolkt met op enkele plaatsen zelfs lichte regen; later op de dag echter werd de bewolking steeds dunner en kwam zelfs de zon nog door. De temperatuur bedroeg ca. 17°C. De wind was helaas matig tot krachtig en draaide tussen zuidwest en noordwest. Met name deze wind was er de oorzaak van dat een aantal eenden zich in de vegetatie verborgen hield.

De meeste tellers die de waterstand hebben opgegeven geven een normale stand op; slechts van enkele plassen wordt een lage waterstand opgegeven; hier tegenover staan echter enkele opgaven van een hoge waterstand. Bij de plassen met een normale waterstand moeten we wel bedenken dat de waterstand veel hoger was dan de laatste jaren in september het geval is geweest; een aantal plassen stond dan ook nagenoeg tot de rand vol water. Hoewel het aantal waargenomen ruitertjes en strandlopers redelijk was zal deze relatief hoge waterstand hierop zeer waarschijnlijk een negatieve invloed hebben gehad.

Medewerkers:

De volgende 28 personen verleenden hun medewerking aan deze september-telling; zoals gebruikelijk staat achter hun naam het teltraject: H.Smulders en V.Retel-Helmrich (1), V.N.W. Den Bosch e.o. (2), F.v.Erve (ged. 2 +3), L.Hilgers, J.Swaans, G.v.d.Kaa en M.Ermen (4), N.Hilgers, F.v.Avendonk en B.Philippus (5), R.Versijken en H.de Laat (6), A.v.Poppel (7 en 15), M.v.Schoubroeck, J.v.Kessel en L.Peeters (8), F.Neyts (9), T.Heynen (10), P.Voorn (11), F.Sonnenberg (12), P.Wouters en M.Bakermans en W.v.d.Voort (13), J.Jaspers en R.Aarts (14), M.v.Deursen (16) en R.Manders (17).

Resultaten:

Zoals reeds eerder vermeld waren de resultaten van deze telling weer zeer goed; zowel de waargenomen soorten als de getelde aantallen maakten deze telling tot een succes. Als bijzondere soorten kunnen dan ook de waarnemingen van Middelste jager, Dwergster, Woudaapje, Zwarte ooievaar, Aalscholver en Geoorde fuut genoemd worden terwijl ook de waarnemingen van kraakeend, visarend, bontbekplevier, kleine- en bonte strandloper, ijsvogel en grote gele kwikstaart nog genoemd kunnen worden.

De Jager, die als waarschijnlijk Middelste jager werd gedetermineerd, werd waargenomen in de Grootte Peel, evenals de 2 Geoorde futen; het Dwergsterntje werd onder ideale omstandigheden van zeer dichtbij waargenomen op het Goorven (De Utrecht); het Woudaapje en de Aalscholver werden gezien te Budel-Dorplein; de Zwarte ooievaar tenslotte werd waargenomen op de Leemkuilen te Udenhout; zoals meestal betrof het ook hier een onvolwassen ex. Van de minder zeldzame soorten kan nog worden opgemerkt dat een soort als kleine strandloper op 3 verschillende plaatsen met in totaal 26 ex. werd waargenomen; ook de ijsvogel was met 7 ex. goed vertegenwoordigd. De enigste bonte strandloper die werd waargenomen bevond zich op de Loozerheide te Budel-Dorplein, evenals de 6 waargenomen bontbekplevieren.

In hoeverre de visarend die zowel op de Valkenswaardse Visvijvers als op het Beuven werd waargenomen de zelfde vogel is is niet bekend; los van deze waarnemingen staat dan nog de waarneming van 1 ex. op het Grote Meer te Vessem. Ook het grote aantal zwaluwen boven de Grootte Peel was verrassend. Ook werd er weer een aantal vogelsoorten opgegeven die niet tot het waterwild behoren maar die toch leuk genoeg zijn om ze hieronder even te vermelden: buizerd 9 ex. sperwer 5 ex. havik 3 ex. bruine kiekendief 15 ex. boomvalk 5 ex. torenvalk 1 ex. gele kwikstaart 3 ex. tapuit 7 ex. roodborsttapuit 2 ex. paapje 5 ex. en bonte vliegenvanger 1 ex.

Al deze bijzondere en zeldzame waarnemingen, die voor de telling van minder groot belang zijn als bijvoorbeeld de aantallen van wilde eend of meerkoet, vormen een belangrijke inspiratiebron voor een enthousiaste telling.

Als talrijkste soorten kunnen achtereenvolgens de boerenzwaluw (3.368 ex.), wilde eend (2.534 ex.), Kievit (2.126 ex.), kapmeuw (1.742 ex.), oeverzwaluw (1.703 ex.), wintertaling (1.554 ex.) en meerkoet (1.142 ex.) genoemd worden. Ook van de fuut (85), dodaars (82), blauwe reiger (73), slobbeend (182 ex.) en watersnip (245 ex.) werden respectabele aantallen behaald.

De volgende teldatum is op 7 oktober.

Ad van Poppel
Scarlattistr. 108
Tilburg.

PLASSENTELLING MIDDEN- EN ZUIDOOST BRABANT 9 september 1978.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	TOTAAL
fuut		37	4	3	4	2			10	7	4			5	9			85
geoorde fuut																2		2
dodaars	3	12	14	8	1			28	6		5			2	1	2		82
aalscholver															1			1
blauwe reiger	1	5	1	3	1	2	4	3	4	1	13	4		24	4	3		73
woudaapje															1			1
zw.ooievaar			1															1
wilde eend	10	183	17	144	58	162	52	360	36	40	193	600	210	90	101	187	91	2.534
wintertaling	34			11	59			327		2	8	643	70	36	260	104		1.554
krakeend									1		8	5		5				19
pijlstaart																1		1
slobeend				1	12			43				84			12	30		182
kuifeend		18		16	3	16		10			5				5	8		81
tafeleend		9	1	1	8			7	1		78			3	6	25		139
bergeend				itans?														1
grauwe gans									itans?									1
knobbelzwaan																	2	3
visarend								1			1	1						2/3
waterral	1				2						1		2		3	4		13
waterhoen	10	81	8	42	3	9	15	6	6	16	4		12	12	4		8	236
meerkoet	6	245	65	31	31	11		38	23	20	236			78	282	56	20	1.142
scholekster		5																5
kievit	30	357	441			5		48	520			60		44	621	?		2.126
bontbekplevier															6			6
watersnip	17		4		3			21	7			32	10	43	8	100		245
wulp								8				1			3	26		38
grutto															1			1
witgatje								3	1		1		1		1			7
bosruiter			3															3
oeverloper	2		1			2		1	1			12	9	2	2			32
tureluur												3	1					4
zwarte ruiter								5				2		1	3	2		13
groenpootruit.									3			4	1		1	18		27
kl.strandloper								4				15			7			26
bonte strandl.															1			1
kemphaan												2	1		16			19
midd. jager																1		1

PLASSENTELLING MIDDEN- EN ZUIDOOST BRABANT 9 september 1978.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	TOTAAL
kl.mantelmeeuw									3									3
zilvermeeuw	3	23					1		127			2						156
stormmeeuw	10	5							5	1			1					22
kapmeeuw	183	358	115	5		35	48	26	800	37	2	20	85	14	11		3	1.742
zwarte stern								2				9				2		13
visdief												1						1
dwergstern								1										1
gierzwaluw												1						1
ijsvogel		2	1								2			1	1			7
boerenzwaluw		126				32	10	35	4	15	3	33	108	2	3000			3.368
huiszwaluw						30	50	2	1			35	20	30	100			267
oeverzwaluw																1700		1.703
graspieper								4	1		3							8
witte kwikst.	2	2			1		2		1	1		1	1	7	4	10		32
gr.gele kwik.										2								2
kl.karekiet															1			1
rietzanger															1			1
rietgors								2	2			1	8		2			15
buizerd								2	1			1		2	2	1		9
sperwer								3				1			1			5
havik								2							1			3
br.kiekendief								4				3		1	4	3		15
boomvalk	1			3											1			5
torenvalk	1														1			1
koekoek												1						1
gele kwikst.								3										3
tapuit										1					6			7
roodborsttap.															2			2
paapje															5			5
bonte vlieg.v.										1								1

- 1- Loonse plakken
- 2- Ijzeren Man Vught, ged. afwat.kan.Den Bosch-Drongelen, plassen rond den Bosch
- 3- Udenhoutse Leemkuilen
- 4- Oisterwijkse vennen + Hildsven Moergestel
- 5- Kampinase Heide
- 6- Galgeven en afgr. rond Tilburg
- 7- Beekse Bergen
- 8- De Utrecht, Landschotse Heide, Groot- en Klein Meer Vessen
- 9- Landsard, Karpendonk, Eeneind, Acht
- 10- Hanevoet, Philips Visvijvers (niet geteld) en Grote Heide
- 11- Valkenswaardse Visvijvers
- 12- Beuven Strabrechtse Heide
- 13- Reuselse Moeren, Cartierheide, Terspegelt, De Hees en Visvijvers Bladel
- 14- De Malpie, Eurostrand, Visvijvers Bergeijk
- 15- Budel-Dorp plein
- 16- Grote Peel
- 17- Warande Helmond.